

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Cap. IX. De Jejuniiis Ecclesiasticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

gustinus lib. de unitate Ecclesiæ cap. 18. *Vis videri aliquid dicere dum tacere erubescis, & inania loqui non erubescis.*

CAPUT VIII.

De Indulgentiis.

Docent Catholici dari in Ecclesia potestatem concedendi Indulgentiam, quæ consistit in remissione pœnæ temporalis debitæ peccatis actualibus commissis post Baptismum, & remissis quoad culpam, extra Sacramentum facta, ex thesauro Ecclesiæ satisfactionum restantium Christi & Sanctorum: idque tam quoad vivos, quam quoad defunctos qui in Purgatorio versantur.

Negant hanc potestatem passim hæretici moderni: illis in hoc errore præverunt alii ab Ecclesia pridem damnati. Primò Waldenses, appellati pauperes de Lugduno, quorum octavus error fuit, indulgentias quæ à summo Pontifice conceduntur nihil prorsus valere: secundo, Joannes Wiclefus cujus errores damnantur in Synodo Constantiensi §. 8. in articulo Wiclefi 42. afferente, Fatuum esse credere Indulgentiis Papæ & Episcoporum: Cui Concilio generali interfuerunt supra mille Patres, Anno 1415. 3. Hunc fecuti sunt Hussitæ apud *Cochleum* de hist. Hussitarum. Hos majores habuit Martinus Lutherus qui ab Indulgentiarum oppugnatione scæte suæ principium fecit, uti patet in illius articulis à Leone X. & Trid. damnatis. Postremò Joannes Calvinus Indulgentias copiosius oppugnavit in sua Institutione Christiana lib. 3. cap. 5.

Contra hos probatur doctrina Catholica primò, Quia supra de Purgatorio ostensum est manifestè, talem pœnam temporalem frequenter superesse post culpæ remissionem.

Probatur 2. hanc pœnam temporalem per Ecclesiæ Indulgentias posse remitti, primò ex sacris Litteris, 1. ad Colossenses, 1. ubi Apostolus dicit, Nunc gaudeo in passionibus meis pro vobis, & adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore ejus, quod est Ecclesia. Ubi patet eum esse passum pro fidelibus Ecclesiæ: quod verò dicitur, quæ desunt passionum Christi, non intelligitur, quod Christus plenè non satisfecerit, & non suffecerit ad redemptionem humanæ nature, sic enim falsum est, & hæreticum, sed intelligitur, quod Christus, & Ecclesia sit una persona mystica, cujus caput est Christus, corpus verò est congregatio fidelium, quilibet verò justus est quasi membrum, ut habetur 1. Cor. 12. Deus verò suâ prædestinatione constituit, quantum meritorum deberet esse in tota Ecclesia tam in capite, quam in membris; his verò verbis demonstrat Apostolus arumnas Sanctorum excedentes peccata adjungendas passionibus Christi ad communem totius Ecclesiæ utilitatem &c. Cum ergo de excessu pœnalitatum suarum sancti non sint remunerandi in seipsis, nec alteri eum applicaverint, sequitur, quod hujusmodi merita reposita sint in thesauro Ecclesiæ distribuenda per Vicarium Christi, thesauri illius claves, sive potestatem habentem, ut dicitur in d. cap. *unigenitus*.

Probatur tertio ex 2. ad Corinth. 2. ubi Apostolus dicit, cui vos donastis, & ego, nam quod donavi, ex persona Christi donavi; scilicet, pœnam per indulgentias, per quas pœna condonatur in persona Christi, id est, in potestate sibi à Christo relicta. Idem

probatur, ex locis quibus ostenditur potestas clavium, ut Marth. 16. Tibi dabo claves regni caelorum, quodcumque ligaveris, &c. potest verò quis ligari, & quoad culpam, & quoad pœnam, ergo & absolvi. Et illud Joan. 20. Quorum remisistis, &c. intelligitur etiam quoad pœnam.

Probatur quarto eadem veritas ex Conciliis, & primò ex Ancirano, *can. 2.* ubi quibusdam Diaconis qui sacrificarunt idolis, revertentibus, conceditur relaxatio pœnæ, & *can. 5.* ubi conceditur facultas Episcopois indulgendi iis qui manducaverant sacrificata idolis, si resipuerint; & in Concilio Nicæno *can. 2.* idem Episcopis conceditur: & in Concil. Tribur. relato in c. *cum ex eo.* de pœnit. & remiss. damnatur abusus quidam concedendi illegitimè indulgentias, & idem abusus damnatur in Conc. Romano, de pœnit. & *remiss. in 6.* & in Concil. Constantiensi, sess. 8. in damnatis articulis Wiclefi, inter alios damnatus fuit hic, quod indulgentias negaverit.

Quintò, ex Patribus, idem confirmat Cyprianus *serm. 5. de lapsis*, ubi reprehendit sacerdotes, quod nimis sint indulgentes in remittenda pœnitentia, quod de indulgentiis indiscretis etiam potest intelligi: & aperte id probat D. Hieron. ut habetur c. *mensuram*, de pœnitent. distinct. 1. & Tertul. lib. 2. *ad uxorem* hortatur illam post mortem suam ad statum viduitatis, & inter alia, ad frequentandas stationes, pœnæ satisfactorias.

Frustra autem opponunt, quod per hanc indulgentiarum concessionem lædatur divina justitia: nam quomodo illa lædi potest, quando illi satisficit tam ex propria, quam ex aliena satisfactione ab Ecclesia illi summisè oblata? Nec obstat etiam quod dicatur Luc. 17. Cum feceritis hæc omnia, dicite servi inutilis sumus. Quia id tantum indicat merita & præmia bonorum operum non tam nobis, quam divinæ gratiæ & acceptationi deberi. Cum quo clarè consistit ista opera bona esse simul satisfactoria, & expiatoria pœnæ temporalis ex eadem Dei gratia & acceptatione, uti ex pluribus Scripturæ exemplis supra ostendimus. Et sic poterunt Sancti non solum pro se satisfacere quoad pœnas temporales, sed etiam pro aliis; constituendo inde thesaurum indulgentiarum, vel ut melius dicam, illum augendo jam per Christum constitutum, ut supra declaratum.

Plura de indulgentiis ac Jubileo resolvuntur infra *Tom. II. Parte III. Tractatu III. cap. 6. & ultra.*

CAPUT IX.

De jejuniis Ecclesiasticis.

Primò, docet Ecclesia Romana, certos jejunii dies ab Ecclesia constitutos sub præcepto observandos esse. E contra sustinent moderni Sæctarii, Institutionem jejunii pro certis diebus esse penes Communitates singulas pro opportunitate temporis, & occasionis occurrentis.

Secundò, docet Ecclesia Romana, meritoriam esse apud Deum abstinentiam à certis cibis diebus illis ab Ecclesia constitutis. Contendunt ex adverso moderni Sæctarii, abstinentiam illam impiam esse, & Christianæ libertati contrariam.

Tertio, doctrina est Ecclesiæ Romanæ, per prædictum jejunium aut abstinentiam nos posse satisfacere divinæ justitiæ pro pœnis temporalibus peccatis

oatis nostris debitis. Contra docent illi, hanc contra Christum gravem esse blasphemiam, uti inter Sectarios recentiores deducit Guilielmus Perkinus de Jeunio Controv. 12. cap. 2. §. 2. Horum singula quam evidenter falsa sint contra Scripturas, & testimonia Patrum primitivæ Ecclesiæ, insequentibus dilucidè expono.

Ac primò, de jeunio Quadragesimali doctrina Ecclesiæ Romanæ clarè probatur, Exodi. cap. 34. vers. 28. ex jeunio Moyſis quadraginta diebus & noctibus in ipsis Scripturis temper probato & laudato. 2. ex jeunio Eliæ 1. Regum c. 19. v. 8. qui jejunavit 40. diebus & noctibus donec perveniret usque ad montem Dei Horeb. 3. Matthæi cap. 4. v. 2. ex jeunio Christi 40. diebus piè ac sanctè suscepto.

Opponunt Sectarii jeunia hæc miraculosa fuisse, ac proinde verè Ecclesiæ non imitanda. Fateor quidem miraculosa fuisse in quantum illi omni alimento abstinerunt. At Ecclesiæ pro suo modulo per certorum ciborum, & quantitatis abstinentiam non tantum licitè, sed etiam piè suscepta, & postea dicto modo præcepta fuisse, ex testimonio Patrum primitivæ Ecclesiæ manifestè demonstratur.

I. Sub ipsum Ecclesiæ exordium anno Christi 80. Constituit Apostolicarum lib. 5. cap. 12. apertè id testatur his verbis: *Post dies Epiphaniarum, servandum nobis est jejunium Quadragesimæ, quod vita Christi & legis læta recordationem continet.*

II. S. Ignatius Martyr anno Christi 100. in Epistola sua ad Philippenſes, *Quadragesimale, inquit, jejunium ne spernatis, continet enim exemplum conversationis dominicæ.*

III. S. Ambrosius anno 374. sermone 7. de eodem jeunio sic pronunciat: *Hoc fecit causa salutis nostræ, ut remutilem non solum doceret verbis, sed etiam exemplis insisteret, ut eisdem vestigiis quibus ad fidem currimus, ad abstinentiam graderemur.*

IV. S. Hieronymus anno 390. ut de hoc prolixiora ipsius effata præteream, sic rem breviter declarat lib. 2. adversus Jovinianum cap. 11. *Ipsè Dominus quadraginta diebus Christianorum jejunium sanctificavit.*

V. S. Augustinus anno 420. in quaestionibus super Genesim lib. 1. cap. 169. *Non frustra quadraginta dies jejuniorum sunt constituti, quibus Moyses, & Elias, & ipse Dominus jejunavit.* Idem declarat pluribus in Psalmum 100. & Epist. 19. cap. 15. & Patres ceteri quos brevitati studens prætereo.

Sed ne dicas hæc Patrum testimonia rigidum præceptum non importare, audi inter primos Ecclesiæ primitivæ Pontifices Clementem Romanum anno Christi 80. in Canone Apostol. 68. *Si quis Episcopus vel presbyter, vel Diaconus, vel Lector, vel Cantor Sanctam Pascha Quadragesimam non jejunat, præterquam si propter imbecillitatem corporis impediat, deponatur, si laicus sit segregetur.* Si quem eo adducit ventris ingluvies ut hæc nec audiat nec intelligat, De eo cum veteri paræmia dicendum: *Venter aures non habet.*

Ex his factis convincitur, quod possit Ecclesia pro omnibus fidelibus in communi alios etiam jejunii dies præcipere. Patet id magis in particulari tam in antiquo quam Novo testamento, Lib. 1. Regum cap. 14. vers. 24. Lib. 2. Paralipon. cap. 20. vers. 3. Jeremiæ cap. 35. vers. 6. & 8. Lib. 1. Efdæ cap. 8. vers. 17. Estheris cap. 4. vers. 18. Act. cap. 16. vers. 4.

R. P. Arflek, Tom. I.

Testis hujus potestatis in ipso primo Ecclesiæ sæculo est S. Ignatius Martyr, in Epistola sua ad Philippenſes: *Post passionis Dominicæ hebdomadam jejunare quarta & sexta feria ne negligatis.*

Idque ab Ecclesia pro aliis etiam diebus statutum constat in secundo sæculo ex Decreto S. Urbani Pontificis anno 224. apud Gratianum Distinct. 76. *Statuimus, ut jeunia quatuor temporum hoc ordine celebrentur: Primum initio Quadragesimæ, secundum in hebdomada Pentecostes, tertium verò in Septembri, quartum in Decembri more solito fiat.* Ubi etiam judicatur hoc præceptum ejusque observationem temporibus anterioribus in more positum fuisse.

Doctrinam verò modernorum Sectariorum huic contrariam, etiam tempore S. Augustini pro Hæresi agnitam fuisse, patet ex ipsius libro de Hæresibus, hæresi 55. *Aeriani ab Aerio quodam sunt, qui in Arianorum heresim lapsus, propria quoque dogmata servit addidisse nonnulla, dicens, errare, vel offerre pro mortuis oblationem non oportere, nec statuta solenniter celebranda esse jeunia, sed cum quisque voluerit, jejunandum, ne videatur esse sub lege.* Ab aliis Patrum ac Conciliorum in hanc rem testimoniis abstinco, ne sim prolixus: pauca tantum argumenta quæ apud Adversarios præcipui ponderis sunt breviter dissolvo.

Obijciunt igitur primò, Ecclesia nullum potest imponere præceptum quod obligat sub peccato, quod probant ex Matthæi cap. 15. Frustra colunt me docentes doctrinas & mandata hominum. Atqui jeunia & abstinentiæ Ecclesiæ Romanæ sunt tantum mandata hominum. Ergo illa non obligant sub peccato.

Respondeo, negando majorem, ad probationem dico, tantum ibi damnari mandata hominum quæ sunt contraria legi divinæ, uti ex contextu patet, præceptum autem jejunii non repugnat legi divinæ, cum jejunium non sit res mala, & ipsa lex divina præscribat obtemperandum esse legitimo superiori rem non malam præcipienti. Unde ridiculè Adversarii, dum urgent servandum præceptum divinum, non obediendo mandatis hominum, volunt ipsum præceptum divinum contemni, quod mandat obedire præceptis superiorum, ut habet Apost.

Obedite Præpositis vestris,

Et passim in Scripturis.

Obijciunt secundo Dicit Christus Matthæi cap. 15. *Quod intrat per os non coinquinat hominem.* Ergo abstinentia à carnibus &c. non potest præcipi sub reatu peccati mortalis.

Respondeo, Quod intrat in os, per se quidem non coinquinat hominem, sed coinquinat hominem inobedientia illius hominis qui facit cibum vetitum per os suum intrare: Alias ne quidem peccasset Adam comedendo fructum vetitum, qui sanè per os intravit. Neque in novo Testamento peccassent Fideles comedendo sanguinem & suffocata quando erant ab Apostolis prohibita in Act. Apostolorum cap. 15. Ridiculos autem reddit Adversarios, quod Christus hic respondeat Phariseis, qui supersticiosum, & supremum urgentes rigorem, volebant illius Discipulos coinquinari, quod *manibus illotis manducarent.* Quid hoc facit ad solidum & expressum Ecclesiæ præceptum ex Scripturis & Patribus supra demonstratum.

Obijciunt tertio, Ex Apostolo 1. ad Corinth. cap. 10. v. 25. Omne quod in macello venit, manducate, nihil interrogantes propter conscientiam... si quis vocat infidelium & vultis ire, omne quod vobis apponitur manducate, nihil interrogantes propter conscientiam. Si quis autem dixerit, hoc immolatum est idolis: nolite manducare, propter illum qui iudicavit, & propter conscientiam, conscientiam autem dico non tuam, sed alterius.

Respondeo breviter, interrogando, quid ibi dicat Apostolus, nisi ut quæ tunc prohibita non erant liberè manducarentur, quales erant carnes in macello venales, aut indiscriminatim appositæ, & quæ prohibita erant non manducarentur, quales erant carnes propositæ tanquam idolis prius immolatæ, & quasi in illorum honorem sumendæ. Quid quæso facit hoc pro manducandis sine peccato carnibus sicut cibis postea pro certis diebus ab Ecclesia absolute prohibitis? Si tunc poterint ritè ab Ecclesia prohiberi carnes appositæ tanquam idolis immolatæ, & *Altor. cap. 20. & 25. usus sanguinis & suffocati*, cur jam ab eadem Ecclesia non possint certis diebus carnes aut cibi alii interdici? Quinimò ex hac prohibitione carniū idolis oblatari mhi nostri carnis & ventris patroni suo potius argumento seipos jugulant. Sed maluit illi in suo *Egypto* super ollas carniū federe, quam ad terram promissionis per abstinentiam proficisci.

CAPUT X.

De Peccato originali, mortali, & veniali.

Docet Lutherus & Calvinus, peccatum Originale, quod ab Adamo contraximus consistere in Concupiscentia, sive inclinatione ad malum concupiscendum, quod Theologi vocant concupiscentiam in actu primo. Negarunt hoc omni tempore Catholici.

Probatur manifestè ex Ratione, & Scriptura. Quia, quidquid habet rationem peccati, id per Baptismum tollitur, uti agnoscunt omnes qui Baptismum admittunt. Atqui Concupiscentia illa per Baptismum non tollitur. Ergo peccatum originale in concupiscentia illa non consistit. Minor apertè probatur, tam ex perpetua experientia, qua etiam baptizati sentiunt inclinationem ad malum concupiscendum, quam ex testimonio Apostoli ad Rom. 7. v. 23. *Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mee.* Ex qua lege proveniunt motus concupiscentiæ ad malum appetendum, ut idem testatur ad Galat. 5. v. 17. *Caro concupiscit adversus spiritum, & spiritus adversus carnem.* Unde manifestum est in Apostolo, adedque in Baptizatis & Sanctis concupiscentiam illam remanere, in quibus tamen non permanet peccatum originale.

Obijciunt Adversarii primò, Apostolus concupiscentiam dicit esse peccatum ad Rom. 6. v. 12. *Non regnet peccatum in corpore vestro mortali.* Secundò, Quod non est à Deo peccatum est: sed concupiscentia non est à Deo: ergo concupiscentia peccatum est. Minorem probant ex illo 1. Joannis 2. v. 16. *Omne quod est in mundo concupiscentia carnis est... qua non est ex Patre.* Tertio, Christus assumpsit omnes hominis miseria, excepto peccato: atqui non assumpsit ho-

minis concupiscentiam: ergo concupiscentia est peccatum.

Respondeo ad primum, Apostolum non monere ut peccatum, sive concupiscentia nullo modo sit in corpore nostro mortali, sed ut non regnet, scilicet per liberum voluntatis consensum, uti etiam SS. Patres explicant.

Ad secundum, distinguenda est minor. Concupiscentia nostra non est à Deo illam primò volente & creante in Adamo, concedo: non est à Deo illam postea permitte in pœnam peccati originalis, nego: & hoc sensu rectè dicit Scriptura illam non esse ex Patre: unde non sequitur concupiscentiam esse ipsum peccatum originale, sed tantum pœnam peccati originalis quod præsupponit.

Ad tertium, falsa est major: quia Christus non assumpsit ignorantiam, febres, aut alios morbos, non enim proderant hæc ad generis humani redemptionem. Unde quando de Christo dicitur ad Hebr. 2. vers. 17. Debit per omnia fratribus assimilari, clarum est illud non intelligi de omnibus miseriis humanis à peccato distinctis, ergo nec de concupiscentia etsi in illa peccatum originale non consistat.

Peccatum igitur originale in sensu Catholico situm est in ipso peccato Adami in posteros transfuso, sive in privatione iustitiæ originalis à posteris participanda nisi primi parentis peccatum obstitisset, uti cum aliis explicat. *D. Thomas in 2. 2. quæst. 82. art. 3.*

De peccato Mortali ac Veniali contra Catholicos docuit Gommarus, ac Pelagius, & post illos Lutherus ac Calvinus, Peccata omnia ex natura sua esse mortalia, & mereri pœnam æternam: & tantum quædam esse venialia hoc solum sensu quod ea iustis non imputentur. Ac Lutherani quidem affirmant, infidelium peccata omnia esse mortalia, & à Deo imputari, fidelium verò omnia peccata esse venialia, sive à Deo illis non imputari, excepto peccato infidelitatis, cum consequenter doceant per solam fidem hominem constitui iustum. Calvinistæ verò mordicus tenent omnia peccata quorumvis reproborum esse mortalia, & prædestinatorum peccata omnia esse venialia: sive ad damnationem non imputari.

Probatur contra hos doctrina Catholica. Quia dantur aliqua peccata quæ neque per se mortem animæ adferunt, neque pœnâ æternâ digna censentur: ergo dantur aliqua peccata quæ per se sunt merè venialia in quovis hominum genere. Probatur antecedens, Quia mors animæ consistit in privatione gratiæ: atqui sunt aliqua peccata quæ non privant animam gratiâ, aut ream constituunt pœnæ æternæ, uti patet ex illo Proverb. 24. v. 16. *Septies in die cadit iustus: & clarius ex illo Jacobi 3. v. 2. In multis offendimus omnes: ac denique clarissimè ex Evangelio Matthæi cap. 5. v. 22. Qui irascitur fratri suo reus erit iudicio, qui autem dixerit fratri suo, Racha, reus erit Concilio: qui autem dixerit, Fatue, reus erit gehenna ignis.* Ubi apertè distinguitur triplex peccatum iracundiæ, quorum tantum tertium constituit reum ignis æterni: unde manifestum evadit alia quæ sic reum non constituunt esse tantum venialia.

Obijciunt primò illud Ezechielis 18. vers. 4. *Anima qua ipsa peccaverit morietur.* Ubi ad mortem animæ nulla statuitur distinctio peccati mortali & veniali.